

4. V objem živnosti kožešnické spadá — přísně vzato — ovšem toliko oprávnění nakupovati a zpracovávati kožešiny, t. j. kůže ze zvířat (jmenovitě dravců) opatřené srstí, surové nebo již zpracované. Nepřísluší jim však obchod jehnětinami ani teletinami; na základě obyčeje provozovali ale kožešníci od pradávných dob tento obchod právě tak, jako povždy zhotovovali a bez nejmenších závad prodávali čepice a beranice ze sukna a jiných látek, fabrikace to, jež ovšem i k těmto vedlejším zaměstnáním byla donucena, jelikož kožešníci nemohli jen stěží vydobýti si výživy své kožešnickou živností samojedinou, zejména v krajinách jižních. Vzhledem k tomuto mnohaletému obyčeji bylo by možno dovoliti kožešníkům obchod i tímto zbožím potud, pokud obchod ten nevybočí z určitých mezí a pokud dochází zřetele jako živnost vedlejší (obch. a živn. komora v Bolzanu).

Živnost kramářská.

I. Pojem.

Kramáři jsou obchodníci, kteří obmezují se na prodej v malém veškerého onoho zboží spadajícího mezi živnosti svobodné, jež uspokojiti má běžné potřeby obyvatelstva v stanovišti svém a okolí jeho. Na venkově zastoupeny jsou takto jimi namnoze obchody smíšeným zbožím, liší se však od těchto tím, že kramáři jsou jen oprávnění obchod vésti předměty každodenní potřeby bezprostředně pro místní obyvatelstvo. Kramáři blíží se však bez odporu třídě hokynářů, a proto vedou též obchod skoro veškerým oním zbožím, jímž hokynáři pravidelně obchodují.

II. Objem živnosti.

Z vylíčeného právě pojmu živnosti kramářské vysvítá, že nedá se tak snadno objem její vymeziti, neboť jednou z nejtěžších otázek v právu živnostenském zabývajících se objemem živnostenských oprávnění, jest právě otázka objemu živnosti kramářské. Má-li se tato otázka zodpověděti, dlužno zření míti k stávajícím místním zvyklostem a starším nařízením, jimiž živnost kramářská jest upravena, zejména pak sluší tu přihlížeti k dekretu dvorské obch. komise ze dne 20. února 1822, sv. IX., str. 177—1185 sb. zák. prov., jakož i k nařízení do kanc. ze dne 18. listopadu 1819. Rozmanitá dobrozdání obchodních a živnostenských komor, vyslovujících se o objemu živnosti kramářské, spočívají většinou na těchto starších nařízeních; podobným způsobem sdělány jsou i obchodním ministerstvem sestavené seznamy zboží pro různé obchodní živnosti provozované pod jménem souborným též dle těchto starších ustanovení. Ze seznamů těchto obsahuje seznam pro živnost kramářskou po vyčtení zboží krátkého a kramářského vyňatého z dekretu dv. obch. komise ze dne 20. února 1822 jakožto příslušenství živnosti kramářské, na konci ještě slova: »mimo to i předměty, jimiž obchod vedou hokynáři.« Podle tohoto oficiálního seznamu jsou tudíž kramáři, jak již shora vzpomenuto, oprávnění vésti obchod veškerým zbožím hokynářským, tedy obchodovati i chlebem a pečivem, jež slouží k obyčejným každodenním potřebám (dobrozdání obch. a živn. komory ve Vídni, v Celovci, v Innostě a Bolzanu). Není pochybnosti o tom, že kramáři jsou oprávnění obchodovati též zbožím střížným (obch. a živn. komora ve Štýrském Hradci). Kramáři smí však provozovati jen obchod v malém, nikoli též obchod komisionářský a zasílatelský. Dále jsou též oprávnění prodávati šatstvo a klobouky, pokud to potřebou místní odůvodněno jest (obch. a živn. komora celovecká), nikoli však i obuv (obch. a živn. komora vídeňská).

Jakkoli všeobecně prodej mouky nespadá v objem živnosti kramářské, neodporuje přece prastarému obyčeji ono oprávnění, mocí jehož kramářům dovoleno jest prodávati též mouku, jelikož rozumí se dnešní doby, jmenovitě na venkově, kramářstvím i obchod zbožím smíšeným (obch. a živn. komora v Inností). Kramáři nejsou dle dobrozdání obchodní a živnostenské komory pražské oprávněni obchodovati zbožím kožešnickým. Za to přiznává se kramářům právo vésti obchod hrnci a obyčejným kuchyňským zbožím hlíněným, jakož i dále prodávati papír a psací potřeby (obch. a živn. komora v Praze).

Na dotaz učiněný kterýmsi živnostenským úřadem, jsou-li kramáři oprávněni vésti obchod zbožím skleněným a porcelánovým, odpověděno, že sice dotčené předměty nejsou obsaženy v citovaném dekretu dv. obch. komise ze dne 20. února 1822 č. 259, avšak že poměry obchodu a potřeby venkovského obyvatelstva nikde nedopouštějí takového přísného obmezování; náležejí tedy ku zboží kramářskému i méně cenné potřeby ze skla a porcelánu (obch. a živn. komora liberecká). Dle dobrozdání obch. a živnostenské komory štýrskohradecké oprávněni jsou kramáři k obchodu zbožím železným. Naproti tomu nesmí kramáři prodávati pálenku v uzavřených nádobách, jelikož pálenka není v obchodu nezbytným předmětem každodenní potřeby venkovského obyvatelstva a také není uvedena mezi předměty náležejícími k živnosti kramářské v oněch seznamech, jež své doby vypracovalo ministerstvo obchodu (obch. a živn. komora pražská).

Kramáři jsou oprávněni obchodovati pečatním voskem, oplatkami, tužkami, pérořízky, měřítky a pod. a rovněž stíží bylo by lze venkovským kramářům odeprítí právo ku prodeji písanek, jež dozajista s uvedeným zbožím úzce souvisí. Na venkově pak jest dále bezpodmínečnou nutností kramářské živnosti, aby vedla i obchod drobnějším zbožím provaznickým, jelikož v četných místech není vůbec provazníků, kdežto poptávka po zboží podobném jest přece všeobecná (obch. a živn. komora v Linci). Kramářům dlužno zapovědětí obchod cukrovinkami, poněvadž k obchodu tomuto nikterakž oprávněni nejsou (obch. a živn. komora plzeňská; srv. též sbírku Frey a Mareše).

Živnost krejčovská.

Živnost krejčovská spadá ve skupinu živností řemeslných. Učilště ku braní míry, šití šatů a kreslení stříhů nepodléhají řádu živnostenskému (srv. čl. V. č. h řádu živn.). Povolovati zřízení takovýchto ústavů povolány jsou zemské vlády (vým. min. vnitra ze dne 17. prosince 1875 č. 18435). Různí se živnost krejčích pro pány a pro dámy; než podobného rozlišování co do sfér oprávnění při výrobě předmětů společně zhotovovaných — šatů — náš živnostenský řád nezná; naopak zahrnuje nař. min. obch. ve shodě s min. vnitra ze dne 30. června 1884 č. 110 ř. z. zhotovování šatů — ať pro pány nebo pro dámy — souborným, kolektivním označením »krejčí« — »oděvníci« (»Kleidermacher«).

I. Co do krejčích pro dámy vytknouti lze několik dobrozdání obchodních a živnostenských komor, jež v podstatě prohlašují se ve příčině živnosti krejčovské takto asi: Provozuje-li osoba ženská ve svých vlastních bytech nebo v bytech cizích šití prádla a oděvů bez pomocníků, jest to obyčejná práce námezdní, na kterouž neodnášejí se dle odst. V. vyhláš. patentu č. 2. předpisy řádu živnostenského a nelze tedy zaměstnání podobného druhu považovati za živnost. Jestliže však osoby ženské